

Monitoring Diergezondheid

Pluimvee

Hoofdpunten Rapportage vierde kwartaal 2018

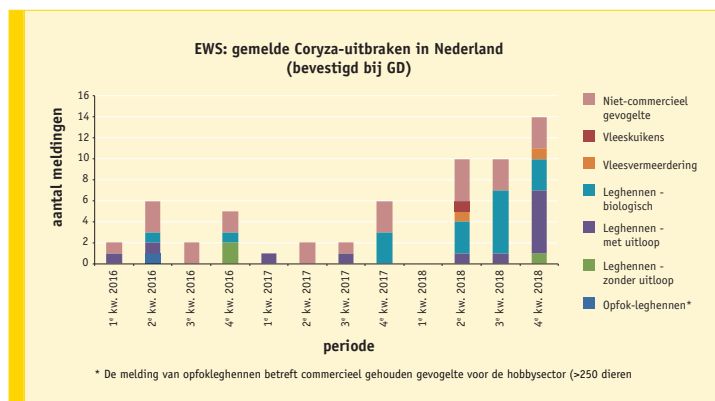
GD houdt pluimveepractici op de hoogte via een Early Warning-systeem (EWS) van uitbraken van *Salmonella Gallinarum* (SG), *Mycoplasma gallisepticum* (M.g), Coryza, Gumboro, AI en infectieuze laryngotracheïtis (ILT). Een melding kan komen van de practicus of vanuit GD (positieve testuitslag en/of sectieresultaten). Op basis van klinische verschijnselen en aanvullende diagnostiek wordt in overleg met de dierenarts en/of de pluimveehouder besloten of de melding in het EWS wordt geplaatst (locatie op basis van tweecijferige postcode).

EWS-meldingen Coryza

Het aantal meldingen van Coryza steeg opnieuw in het vierde kwartaal van 2018. Alle gevallen werden bevestigd bij GD. In drie gevallen was er sprake van dragerschap*. Ook bij deze aandoening geldt dat de aanwezigheid van Coryza op pluimveebedrijven maar ook bij niet-commercieel pluimvee tot een bewustwording van de bedrijfsbiosecurity moet leiden bij commerciële pluimveebedrijven.

*Dragerkoppel

Dit zijn dieren die geen ziekteverschijnselen (meer) vertonen, maar de bacterie wel bij zich dragen en uit kunnen scheiden, hetzij in mindere mate dan tijdens een klinische uitbraak. Voor omliggende bedrijven is het risico op transmissie daarom kleiner, maar niet nul. Blijf daarom aandacht houden voor het hygiënemanagement om het risico op insleep te verkleinen.

Figuur 1. Early Warning: meldingen van Coryza (2016-2018).

Het betreft vrijwillige meldingen bij GD. Het betreft dus geen overzicht van alle uitbraken.

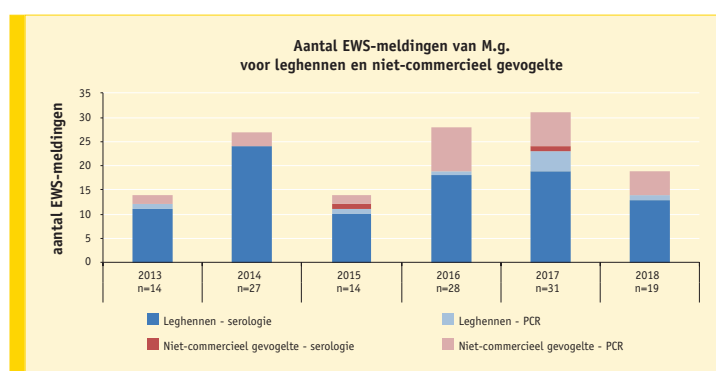

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Het ministerie van LNV en de pluimveesector (AVINED) geven financiële ondersteuning aan de monitoring.

EWS-meldingen *Mycoplasma gallisepticum*

De meldingen van leghennen en niet-commercieel gevogelte in EWS (zie figuur 2) zijn afkomstig uit de serologische M.g.-monitoring en meldingen van positieve M.g.-PCR-uitslagen afkomstig uit vrijwillig onderzoek bij GD (ingezonden swabs en sectie). Het aantal meldingen in 2018 is gedaald ten opzichte van de voorgaande twee jaar. De aanwezigheid van M.g. bij niet-commercieel gevogelte is van belang voor een mogelijk insleeprisco, en dus de uitvoering van de bedrijfsbiosecurity bij commerciële pluimveebedrijven.

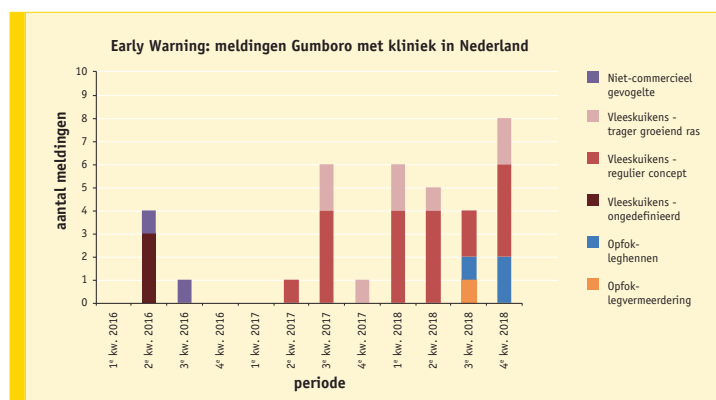

Figuur 2. Early Warning: meldingen van M.g. (2013-2018).

Het betreft vrijwillige meldingen bij GD. Het betreft dus geen overzicht van alle uitbraken.

EWS-meldingen Gumboro

In 2018 werden 23 uitbraken van Gumboro gemeld via het EWS (22 unieke bedrijven). Dit is een flinke toename ten opzichte van 2017 (zie figuur 3). Mede door ongerustheid over het nieuwe klinische beeld (zie monitoringsflyer van het 2^e kwartaal van 2018; <https://www.gddiergezondheid.nl/diergezondheid/monitoring/hoofdpunten-monitoring-pluimvee>) is in de sectiezaal laagdrempelig onderzoek gedaan naar Gumboro. De helft van het aantal positieve monsters in het vierde kwartaal van 2018 is afkomstig uit het veld, de andere helft uit de GD-sectiezaal. De toename is verontrustend en heeft geleid tot sectoraal aangestuurd vervolgonderzoek.

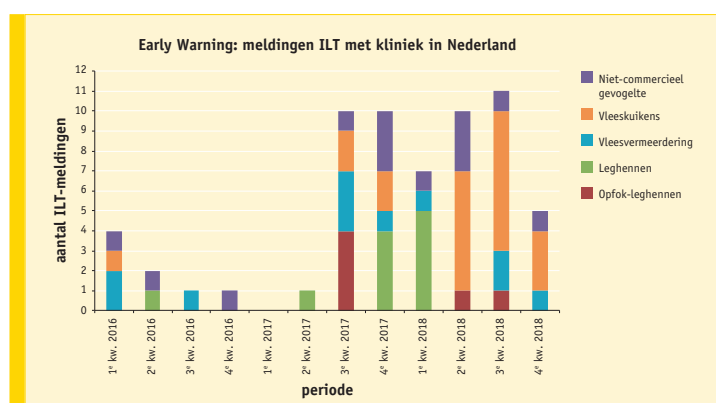
Figuur 3. Early Warning: meldingen van Gumboro (2016-2018).

Het betreft vrijwillige meldingen bij GD. Het betreft dus geen overzicht van alle uitbraken.

EWS-meldingen infectieuze laryngotracheïtis (ILT)

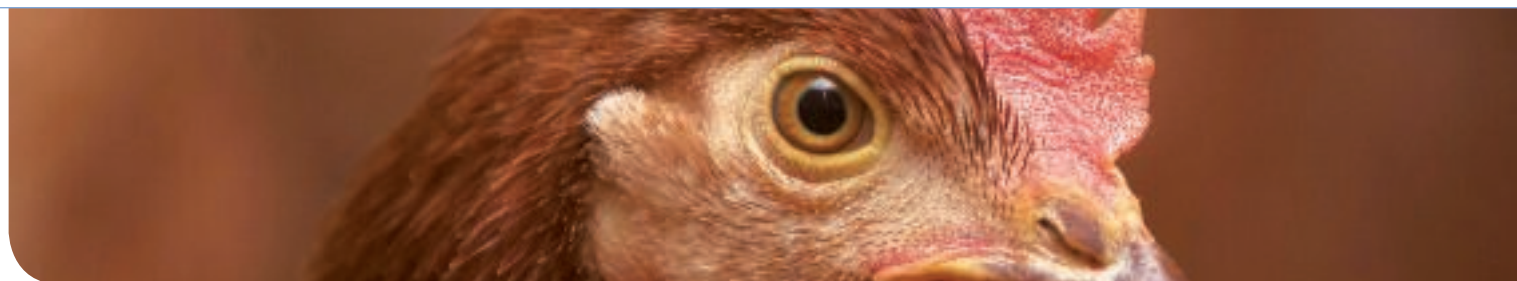
Na een aanhoudende periode van een verhoogd aantal meldingen van ILT (minimaal zeven per kwartaal), daalde het aantal EWS-meldingen in het vierde kwartaal naar vijf (zie figuur 4).

De stijging in uitbraken van zowel Coryza als ILT was aanleiding voor een bijeenkomst bij GD in juni die werd bezocht door opfokorganisaties en dierenartsen uit de pluimveesector. Er werd onder andere gesproken over een gezamenlijk plan van aanpak. Zowel de sectorpartijen als de dierenartsen zien het belang hiervan in en zetten in op verhoogde alertheid, met name in opfok- en legkoppels en op het laagdrempelig inzetten van diagnostiek. Daarnaast starten de sector en GD een onderzoek naar de effectiviteit van vaccinaties met betrekking tot Coryza en ILT.

Figuur 4. Early Warning: meldingen van ILT (2016-2018).

Het betreft vrijwillige meldingen bij GD. Het betreft dus geen overzicht van alle uitbraken.

Dierziektebarometer Pluimvee 4^e kwartaal 2018

(commercieel pluimvee en niet-commercieel gevogelte)

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)
Artikel 15-ziekten pluimvee (aangifte- en/of bestrijdingsplichtig)	
Aviaire influenza in Nederland (Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)	HPAI: niet aangetoond LPAI: Serologisch: antistoffen tegen H5N3, H7N3, H2N5, H3N8, H4Nx, H6N2, H6N8, H6Nx, H9N2, H10N7, H10Nx en HxNx PCR: H5, H6
Aviaire influenza in Europa (Bron: OIE)	HPAI: <u>H5</u> : Rusland <u>H5N6</u> : Denemarken <u>H5N8</u> : Bulgarije LPAI: Geen OIE-meldingen.
NCD in Nederland (Bron: GD, OIE)	Niet aangetoond bij commercieel pluimvee
NCD in Europa (Bron: OIE)	Zweden en Bulgarije
<i>M. gallisepticum</i> ^A (Bron: GD)	Serologische monitoring GD: Reproductiesector: 0 Opfok-leghennen: 0 Leghennen: - niet gevaccineerd en besmet: 4 - gevaccineerd en besmet: 0 Kalkoenen: 0 Meldingen in EWS^c op basis van positieve serologie en/of vrijwillig PCR-onderzoek: Leghennen: 4 Niet-commercieel gevogelte: 2
<i>M. synoviae</i> ^B (Bron: GD)	Serologische monitoring en/of dPCR GD: Reproductiesector: 38 Opfok-leghennen: 16 Leghennen: 173 Kalkoenen: 1
Salmonellose (niet-zoönotische salmonella) (Bron: GD)	
<i>Salmonella arizonae</i>	Niet aangetoond
<i>Salmonella Gallinarum</i> (SG)	Niet aangetoond
<i>Salmonella Pullorum</i> (SP)	Niet aangetoond

Vervolg tabel

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)
Artikel 100-ziekten pluimvee (aangifteplichtig) (op koppelniveau) (Bron: NVWA)	
S. Enteritidis	Reproductie: 0 koppels Opfoklegghennen: 0 koppels Leghennen: 3 koppels
S. Typhimurium	Reproductie: 0 koppels Opfoklegghennen: 0 koppels Leghennen: 0 koppels
Overige salmonella's (S. Hadar, S. Infantis, S. Java, S. Virchow)	Reproductie: niet aangetoond.
Campylobacteriose	Geen data beschikbaar
Overige OIE-lijst-aangifteplichtige pluimveeziekten in Nederland	
Aviaire chlamydia (Bron: GD)	Niet aangetoond bij GD
Gumboro (IBD) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS^c: Vleeskuikens: 6 Opfok-leghennen: 2
Infectieuze bronchitis (IB) (Bron: GD)	Meest aangetoonde types bij GD: IB-D388 bij vleeskuikens IB-4/91 bij leghennen
Infectieuze laryngotracheïtis (ILT) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS^c: Vleesvermeerdering: 1 Vleeskuikens: 3 Niet-commercieel gevogelte: 1
Turkey Rhinotracheïtis (TRT) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Vleeskuikens: 7 Niet-commercieel gevogelte: 1
Overige pluimveeziekten	
Coryza (<i>Avibacterium paragallinarum</i>) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS^c: Vleesvermeerdering: 1 Leghennen: 10 Niet-commercieel gevogelte: 3
Vlekziekte (<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Leghennen: 8 Vermeerderingseenden: 2
<i>Pasteurella multocida</i> (Bron: GD)	Aangetoond bij sectie: Leghennen: 4 <i>Geen meldingen aan de NVWA</i>
Histomonosis (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Reproductiesector (vlees): 2 Leghennen: 1

A Gebaseerd op serologische monitoring

B Gebaseerd op serologische monitoring en/of de differentiërende M.s.-PCR

C Early Warning Systeem

